

Såta-Lauvskardfjellet

**

Referanse: Hofton T. H. 2019. *Naturverdier for lokalitet Såta-Lauvskardfjellet, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2018. NaRIN faktaark. BioFokus.*

(Weblink: <https://biofokus.no/narin/?nid=6589>)

Referansedata

Fylke: Buskerud
Kommune: Flå, Ringerike
H.o.h.: 365-762 moh

Areal: 22517 daa

Prosjektilhørighet: Frivilligvern 2018

Inventør: THH

Vegetasjonzone: nordboreal 14% (ca 3150daa) mellomboreal 85% (ca 19140daa)

sørboreal 1% (ca 230daa)

Vegetasjonseksjon: O1-Svakt oseanisk

Sammendrag

Såta-Lauvskardfjellet ligger på grensa Flå/Ringerike sør for Vassfarfjella, mellom Krøderen og Strømsodbygd. Det består av et høyereliggende vidstrakt åsplatå med rolig topografi, dominert av høydedragene Såta i sør og Lauvskardfjellet i nord, samt øverste del av liene mot øst og sør (med småpartier brattere terreng). Avgrenset areal utgjør 22,5 km², i høydelaget 365-762 moh. Fattig furu- og barblandingsskog dominerer. Lyngskog er vanligst, men det er også en del bærlyngskog (særlig på lavere nivåer), på skrinne rygger berglendt og stedvis svært åpen knauskog/lavskog. En rekke mindre fattigmyrer stedvis kranset av furumyrskog er vanlig. Granskog dekker mindre arealer, mest i dalgangen Lauvskardtjernet – Holmetjernet, brattlia under Auretjernkollen, og hellingen sørøst for Såta. Denne er hovedsakelig blåbærskog, med fattigsumpskog vanlig på småarealer i dalsøkkene, rikere granskog er lite utbredt men forekommer i brattlia under Auretjernkollen og i liene lengst sør (småbregneskog, storbregneskog, lågurtskog, fragmenter av høgstaueskog). Med unntak av noen få mindre ungskogsfelt og snauhogstflater, er området helt dominert av gammelskog. Gammel naturskog dekker samlet sett små arealer, begrenset til noen av kjerneområdene. Det meste er svak naturskog, dvs. skog som ikke har vært flatehogd, men omfattende gjennomhogd i gamle dager (synlige hogstspor i dag er få). Gjennomhogstene ser ut til å ha foregått omtrent samtidig over store arealer. Dette har gitt opphav til en nokså homogen skogstruktur der sein optimalfase og tidlig aldersfase dominerer, og der gammelnaturskogsstrukturer (biologisk gamle trær, død ved) bare finnes spredt og sparsomt. I furuskogen finnes typisk svært spredte eldgamle kelo-restelementer samt stedvis noen nylig vindfelte trær. Innslaget av gamle trær og dødved øker svakt i furuskogen på høyere nivåer. Den eldste furuskogen finnes i K9, her finnes spredte (meget) gamle trær, brukbar tetthet av gammel kelo-gadd, høgstubber og ujevnt fordelt også en del læger både av kelo-type og vindfallslæger. Brann har utvilsomt vært vanlig i området tidligere, lett synlig gjennom en mengde brannspor på gamle gadd og stubber. Granskogen er på samme måte for det meste en "typisk" hardt gjennomhogd optimal- og aldersfaseskog (dvs nesten uten gamle trær og med sparsomme mengder dødved i tidlige nedbrytningsstadier), men brukbart flersjiktet. De 7 granskogs-kjerneområdene skiller seg positivt ut ved å ha til dels velutviklet naturskogsstruktur (god sjiktning, delvis glennepreg, mye død ved (men nokså svak dødvedkontinuitet)). Artsmangfoldet er fattig på storparten av arealet, både av naturskogsarter og arter knyttet til spesielle og/eller sjeldne naturtyper. Arealet gammelskog med spredte naturskogselementer er likevel så stort, og kjerneområder med bedre kvaliteter og et noe rikere arts mangfold såpass mange og store, at antall rødlistearter totalt kommer såpass høyt som 20 (10 vedsopp, 10 lav) (16 NT, 4 VU). Dette er imidlertid ikke spesielt høyt i denne regionen tatt i betraktning områdets store areal, og det er i all hovedsak relativt "standard" naturskogsarter, mens knappe og sjeldne arter er svært fåtallige. Området har viktige naturverdier knyttet til storområdekvalitet i kraft av å være et stort sammenhengende og velarrondert gammelskogsområde av furu og gran lite påvirket av nyere inngrep. Så store sammenhengende gammelskogsarealer med brukbart produktiv furu- og barblandingsskog av mellomboreal karakter er uvanlig. Sammen med avsides beliggenhet og fravær av bygninger og andre inngrep gjør dette området velegnet som storområde med tilhørende naturlig brann dynamikk. Imidlertid er storparten av skogen hardt gjennomhogd i gamle dager og gammelnaturskogs-kvalitetene er gjennomgående små. Unntak er de 9 kjerneområdene (1719 daa, 7,5% av totalarealet), som har middels til relativt høye kvaliteter. Gammel furunaturskog av relativt høy verdi finnes i to av kjerneområdene, og middels godt utviklet gran-naturskog i de 7 granskogs-kjerneområdene. Kvaliteter knyttet til rike skogtyper er små (men de små granskogspartiene som har rikere skog, er viktige for områdets samlede naturverdi). Samlet grad av skogvern mangelfull oppfyllelse vurderes som moderat til middels. Såta-Lauvskardfjellet vurderes som regionalt verneverdig (**).

Feltarbeid

Området er i frivilligvern-sammenheng undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus). Et sørlig areal omkring selve Såta (drøyt 7000 daa) ble tilbudt til frivillig vern i 2007, dette ble undersøkt i felt 13. og 15.9.2007. Resten av området (tilbudt i 2018) ble kartlagt 13., 15. og 19. juni 2018. Arealet kartlagt i 2007 ble ansett som tilstrekkelig undersøkt da, og ikke oppsøkt på nytt i 2018, med unntak av sørligste kant (for å avklare bedre utbredelsen av kjerneområder her). Tilgang til området skjedde fra skogsbilveiene Milebråtaveien (sør), Elgesbutjern (vest) og Lauvskardsætri (nordøst), med bruk av elsykkel innover fra de låste bommene. Værforholdene var gunstige, med stort sett sol og lettskyet oppholdsvær de fleste dager. 19.6.2018 var det dog svært kraftig vind fra nordvest (kuling, med stormkast). Høstkartleggingen i 2007 var gunstig for de fleste aktuelle artsgrupper, men jordboende sopp hadde en svært dårlig sesong i regionen i 2007. Dette har liten betydning samlet sett, siden det er ganske svakt potensial for interessante jordboende sopp i området. I 2018 ble kartleggingen gjennomført i juni. Dette er et godt tidspunkt for dokumentasjon av karplanter og lav, men ugunstig for ettårige vedsopp og jordboende sopp. Kartleggingsruta ble lagt for å få et representativt overblikk over hele området, for å dekke inn hele områdets økologiske spennvidde, og for å oppsøke alle partier der det kunne være potensial for kjerneområde kvaliteter. Meget stort areal gjør at det ut fra tidsrammene ikke har vært mulig å befare alle skogbestand. I hovedsak homogent og

oversiktlig terreng kombinert med stor dominans av fattige skogsfunn og relativt små arealer skog med høye kvaliteter, gjør likevel at området vurderes som godt undersøkt for generelle parametre (skogtyper, vegetasjonstyper, skogstruktur og avgrensning). Artsleiing er i hovedsak gjennomført ved målrettet, men stikkprøvemessig søk på spesielle nøkkelementer (med størst fokus på kelo-elementer av furu), etter relevante/kartleggbare artsgrupper (sopp, lav, karplanter, i mindre grad moser). Noe grundigere artsleiing ble gjort i deler av kjerneområdene med størst potensial for interessante arter (særlig i K5, K6 og K9). Imidlertid er det ingen steder blitt gjort intensiv artsleiing (verken i 2007, 2018, eller de andre besøkene som er gjort), noe som sammen med relativt ugunstig årstid for de artsmessig mest potente delområdene i 2018 (K6, K9), gjør at artsdokumentasjonen anses som godt under middels, samlet sett. Det er derfor opplagt en god del uoppdagete forekomster av interessante arter i området – dog i all hovedsak "vanligere" NT-arter, mens potensialet for mange/høyt rødlistede arter er begrenset. Kunnskapsgrunnlaget vurderes samlet som godt.

Utvelgelse og undersøkelsesområde

Området inngår i arbeidet med frivillig skogvern, i regi av Miljødirektoratet, Fylkesmannen i Buskerud og grunneierne (representert ved Viken Skog og Norges Skogeierforbund). Tilbudsområdet pr. juni 2018 omfattet et areal på 22965 daa (dette inkluderer et frivilligvern-tilbud fra 2007 på ca. 7000 daa rundt selve Såta).

Tidligere undersøkelser

Såta ble vurdert i verneplan for barskog fase 1, og er beskrevet av Svalastog & Korsmo (1995) (lokalitet 54). Et areal på 16 900 daa (som strakte seg nordover til kraftlinja sør for Lauvskardfjellet) ble da klassifisert som svært verneverdig (***) spesialområde. Et mindre areal omkring Såta på 5 700 daa ble vurdert vernet (DN 1991), men området ble ikke prioritert. I innledende faser av verneplan II ble området også vurdert, men raskt tatt ut av prosessen. Et mindre parti rundt Såta ble besøkt av Siste Sjanse ved Geir Gaarder 2.11.1991, som da fant bl.a. lungenever og skrubbenever (Artsdatabanken 2018). 13.4.2001 ble arealet mellom Såta i sør og Lauvskardfjellet i nord undersøkt på ski av Tom H. Hofton og Rein Midteng, og et Siste Sjanse-notat ble skrevet basert på dette (Hofton 2006, upublisert). Her ble et areal på ca 26 km² avgrenset og klassifisert som regionalt verneverdig (**). En tidligere utgave av dette notatet dannet grunnlag for beskrivelsen av området i "villmarksrapporten" til Naturvernforbundet (Bredesen et al. 2003), der verneverdige skogområder over 10 km² i Norge ble beskrevet. 17.9.2009 ble deler av området Lauvskardfjellet – Auretjernkollen undersøkt av Olli Manninen, Sten Svantesson, m.fl., ifbm. et kartleggingsprosjekt i regi av Naturvernforbundet. Fra dette besøket ligger en del spredte artsfunn av naturskogsarter av vedsopp og lav på Artskart (Artsdatabanken 2018). På Artskart (Artsdatabanken 2018) ligger også et mindre antall artsfunn fra diverse besøk, i all hovedsak av mer eller mindre vanlige arter (NINA og NIVA 1986, 1990, 1991, 2003, 2015 (fisk og småkryp i vannene), O. Sørlibråten 1986 (tovinger fra "Flå, Langtjern"), NINA v/ H. Korsmo 3.8.1989 (karplanteliste 125 taksa), T. E. Jelstad 2017 (smålom i Elgesbutjern). På Naturbase (2018) ligger de 4 kjerneområdene fra frivilligvern-kartleggingen i 2007 (BN00110667 Blanketjernet NØ, BN00110677 Svarteputten, BN00110671 Bjørvikbekken, BN00110660 Kolle 492 N for Milebråttjernet), samt en stor lokalitet BN00102115 Lauvskardfjellet-Pipan-tjerna, beskrevet på bakgrunn av befaringen 13.4.2001 og rapportert av THH til naturtypeprosjekt Hallingdal via Asplan Viak. Det er avgrenset 26 MiS-områder innenfor tilbudsområdet (12 i Auretjernskollen – Holmetjernet, 7 i området Trana – Milebråttjernet, og 7 i liene Ø-SØ for Såta), samt ytterligere noen kloss inntil tilbudsområdet på østsiden (NIBIO 2018). Disse fanger opp hele eller mye av kjerneområdene 1, 4, 6 og 7.

Beliggenhet

Området ligger sør for Vassfarfjella, i åstraktene mellom Krøderen i vest og Strømsodbygd i øst, 10-15 km nordvest for Sokna.

Naturgrunnlag

Topografi

Landskapet i disse traktene er jevnt over topografisk ganske rolig, og preges av store, brede og gjerne furudominerte skogåser som hever seg opp fra nokså åpne dalfører. Lauvskardfjellet – Såta består et vidstrakt høydedrag, dominert av Såta (676 moh.) sin runde åskallott i sør og det mer småkuperte Lauvskardfjellet (762 moh.) i nord, og et mellomliggende åsplatå. Terrenget er i hovedsak åpent og slakt, med små høydeforskjeller, men stedvis er det likevel en del småkupert, med lave koller og langstrakte åsrygger, og en rekke småmyrer, småtjern og 4-5 større vann. Skarpere topografi finnes først og fremst på østsiden av Auretjernskollen, der ei bratt østvendt lise er inkludert ned til ca. 360 moh.), og det inngår også litt brattere lier og markerte bekkedaler enkelte andre steder. Mot sørøst og sørvest inngår også øvre deler av lisedene som faller ganske slakt ut mot hoveddalførene Strømsodbygd og Brekkebygd.

Geologi

Dominerende berggrunn er gneis med innslag av amfibolitt, i nordøst er det glimmerskifer og metasandstein, og et lite område rundt toppen av Såta har gabbro til kvartsdioritt (NGU 2018, Nordgulen 1999). Rikere berggrunn er svært lite utbredt i området, indikert ut fra vegetasjonen er det kun brattlia øst for Auretjernskollen og i mindre grad noen småarealer i hellingene sørøst for Såta hvor mer eller mindre baserike bergarter kommer til uttrykk. Løsmassedekket varierer mye etter topografien, men er for det meste ganske tynt avsatt inne på platået (morenemateriale og torvjord), og på toppene og småkollene er fjellgrunnen mange steder eksponert. På sørvestsiden av Lauvskardfjellet er det mye avskrappt terreng, her finnes flere større felt med nesten treløse, nakne bergflå. Partier med tjukkere jordsmonn finnes først og fremst i lisedene under Auretjernskollen og Såta, samt i enkelte bekkedaler (hvor det meste av granskogen står).

Klima

Storparten av området ligger i mellomboreal (MB) og nordboreal (NB) sone, mens sørboreal (SB) bare er fragmentarisk representert nederst i den bratte østlia av Auretjernskollen. Området tilhører trolig helst svakt oseanisk bioklimaseksjon (O1), men ligger nær overgangsseksjonen (OC), dvs. i overgangen mellom oseanisk og kontinentalt klima. De høyere liggende åstraktene i regionen har delvis et nokså humid preg, og viser affinitet til mer oseaniske strøk, bl.a. med innergrense for enkelte kystbundne arter. Dette gjelder i begrenset grad også for Såta-Lauvskardfjellet. Lokalklimaet er i hovedsak relativt tørt (stedvis ekstremt tørt i sørhellingene med grunnlendt terreng). Granskog i beskyttede bekkedaler og bakhellinger har stedvis relativt humid lokalklima, men slikt terreng er lite utbredt (og området mangler skog med utpreget humid karakter). Partier med varmt og lunt lokalklima mangler praktisk talt helt (med et lite unntak for nederste del av østlia under Auretjernskollen).

Vegetasjon og treslagsfordeling

Området er i hovedsak furudominert. Ren furuskog dekker store arealer, men det er også en del barblandingskog med varierende andel gran. Lyngskog er vanligste vegetasjonstype, og dominerer store arealer inne på platået og på slakere terreng. Lyngskogen er for det meste av vanlig utforming for dette høydelaget, men det er også partvis en del lyngfuktskog. Lyngskogen veksler med bærlyngskog (særlig i solvendte hellinger), lavfuruskog (av knauskogstypen) på de skrinne kollene og ryggene, og furumyrskog i myrkanter. I øvre deler av Langtjennlia er det større partier med nesten treløse bergflåg/sva. Bærlyngskog, mest av en nokså typisk barblandingsstype, er vanlig på veldrenerte hellinger i "lave-re liggende" deler av området hvor den en del steder dominerer. Slik skog er mest utbredt i liene rundt sør- og vestflanken av Såta, lisidene ut mot Trana, øst og nord for Pipantjerna, og opp fra Langtjennet i nordvest. Dette er stedvis en relativt produktiv bærlyngtype med mye blåbær, og med glidende overgang mot grandominert blåbærskog. Granskog opptre mer fragmentarisk, som større og mindre felt, i smådaler og forsenkninger inne på platået og i ller med noe dypere jordsmonn på lavere nivåer. De største granskogsarealene står i liene sørøst for Såta, den bratte østhellinga av Auretjernskollen og i dalgangen Lauvskardtjernet-Holmetjennet, men det er også en del gran omkring selve Lauvskardfjellet (markert fjellskogs-preg i toppområdet), Bekaråsen-Rundtjernseteråsen og i dalen Langtjennet-Elgebustjern (dessuten større, mer kompakte granskogsarealer på vestsida av Langtjernet, utenfor tilbud). Granskogen er i hovedsak av blåbærtype, enkelte steder vekslende med småpartier småbregneskog og sjeldnere lågurtskog, storbregneskog og (helt fragmentarisk) høgstaude-skog. I fuktige bekkedaler og nordhellinger har vegetasjonen et relativt humid preg (blåbærfuktskog), med bl.a. innslag av bjørnkam (suboseanisk affinitet). Fattig gransumpskog med dominans av torvmoser og molte i bunn- og feltsjikt er vanlig i søkkene mange steder, men typen opptre som oftest bare som småpartier, og utgjør ikke noe arealmessig viktig innslag (viktigste unntak dalsøkket nord for Elgebustjern, der velutviklet gransumpskog dekker et større areal). Rikere granskogstyper dekker samlet små arealer, nesten utelukkende begrenset til to delområder: den bratte østhellinga av Auretjernskollen, og hellingene lengst sørøst rundt Blanketjernet-Svarteputten, dessuten mer fragmentarisk og svakere utviklet (mest svaklågurtskog) ved Bjørvikbekken (kjerne 1), mot Trana (kjerne 4) og nede i lia sørvest for Såta. Klart best utviklet og størst arealer har rike skogsamfunn i lia under Auretjernskollen (spesielt kjerne 6). Dette er eneste del av området med et markert sørborealt og svakt varmekjært preg. I denne bratte til meget bratte lia er det granskog iblandet en del lauvtrær (osp, bjørk, rogn, selje). Marka er grunnlendt, stedvis noe opprevet av småberg og skrenter, og det finnes også små gamle rasfelt (i dag skogdekt). Lågurtskog dominerer på betydelige arealer, dels av rik utforming med betydelig karplantediversitet, dels svaklågurtskog, vekslende med tørr blåbærskog. Av karplanter er her notert bl.a. blåveis, trollbær, teiebær, liljekonvall, hengeaks, fingerstarr, ormetelg. Små fragmenter høgstaudeskog finnes i søkk og våte berggrøtter, med bl.a. firblad, myskgras, kranskonvall, tyrihjel. Ellers er det mye småbregneskog i lisida her. Sørøst for Såta står de rike skogsamfunnene mer fragmentert og på mindre arealer (mest i de solvendte hellingene Blanketjernet-Svarteputten). Men også her finnes flekkvis lågurtgranskog på tørre partier oppe i liene (i mosaikk med blåbær- og småbregneskog), med bl.a. fingerstarr, hengeaks, skogfiol og andre intermediære lågurtarter. Svalastog & Korsmo (1995) nevner også blåveis, vårteknapp og skogmarihånd herfra, men så rike lågurt-typer ble ikke sett. Det meste av de rikeste partiene er trolig hogd på 1990-tallet (lia sørøst for Store Såttjernet, mellom kjerneområde 2 og 3). Med økende fuktighet nedover går lågurtskogen over i småbregne- og storbregneskog med dominans av skogburkne, og høgstaude drag med arter som firblad, kvitbladtistel, sumphaukeskjegg, kranskonvall og tyrihjel. Spesielt i bekkedalen nedenfor Blanketjernet (kjerneområde 3) er det fuktig og frodig, velutviklet storbregne-høgstaudegranskog, som delvis er forsumpet i bunnen (intermediærrik sumpskog). Lauvtrær finnes i all hovedsak kun som spredt og sparsomt vanlig bjørk. På høyere nivåer på Lauvskardfjellet får granskogen ganske mye iblandet småvokst bjørk, og har et klart fjellskogs-preg. Større innslag av andre lauvtrær er begrenset til små arealer i rike grandominerte partier. Mest utpreget er dette i kjerne 6 (Auretjernskollen Ø), hvor det inngår en god del osp, bjørk, og noe selje og rogn i granskogen, men også enkelte andre steder i granskogene er det mindre partier med en del gammel osp (først og fremst i kjerneområde 1, 3, 4 og et parti nede i Vestlia av Såta (ikke avgrenset som kjerneområde pga. småflatehogstflater). Myrene er nesten utelukkende fattigmyrer, men av ganske varierte utforminger. Rikmyrpartier er sjeldne og dekker bare helt små arealer. Disse er begrenset til smale partier i bunnen av granskogslie sørøst i området, antakelig hovedsakelig betinget av næringsrikt sig ovenfra. Det mest velutviklete rikmyrpartiet ble sett like nord for Svarteputten, der det i bunnen av granskogslia (kjerne 2) ble registrert bl.a. breiull, gulstarr, dvergjamne, etc. I et vått drag i en liten myrkannt vest for Klemmetjernet ble det sett bl.a. skogmarihånd.

Skogstruktur og påvirkning

Med unntak av noen få mindre felt, er området helt dominert av gammelskog. Gammel naturskog dekker samlet sett små arealer, begrenset til kjerneområdene (se under). Det meste er svak naturskog, dvs. skog som ikke har vært flatehogd, men preget av omfattende gjennomhogster i gamle dager (synlige hogstspor i dag er få). Gjennomhogstene ser ut til å ha foregått omtrent samtidig over store arealer. Dette har gitt opphav til en nokså homogen skogstruktur der sein optimalfase og tidlig aldersfase dominerer, og der gammelnaturskogsstrukturer (biologisk gamle trær, død ved) bare finnes spredt og

sparsomt. Den sterkeste påvirkete skogen står i tre delområder: Liene og dalgangen Rundtjernseteråsen – Auretjernkollen – Holmetjernet – Trana i øst-nordøst, liene Nybruåsen – Folatjernet – Brekkebekken i sørvest, og lavere partier ved Langtjernet i nordvest. Mye av disse områdene har vært gjenstand for harde gjennomhogster i flere omganger, og domineres nå av ordinær eldre kulturskog og mindre felt også middelaldrende skog – uten biologisk gamle trær (maksimal trealder for furu trolig rundt 130-150 år) og med bare svært spredt dødved (mest i form av et fåtalls eldgamle kelo-elementer, samt stedvis noe nylig vindfelte trær). Dels er dette nokså glissent tresatt (røss)lyngfuruskog (glissen pga. sein foryngelse etter hogster). Det er også noen mindre snauhogstflater og ungsogsfelt etter nyere hogster (men slike dekker totalt sett beskjedne arealer): NØ for Lauvskardtjernet, NNV-sida av Auretjernkollen, Auretjernkollen-lia, SV for Vesle Holmetjernet, langs Trana og sørsiden av Tranatjernet, en bekkedal opp til 540 moh nordøst for Såta, og sørøst for Store Såttjernet. Størst betydning for naturverdiene har sistnevnte, der rik og (trolig) ganske gammel lågurtgranskog ble hogd på midten av 1990-tallet. Liene lengst sørvest er det flere små eldre hogstfelt (bl.a. et parti der eldre granskog er hogd ut og det står igjen en del gammel osp). Brattlia under Auretjernkollen har partier med tett ungsogskog og på Flå-sida et relativt nytt snauhogstfelt. Det er også gjort nyere hogstingrep (2000-tallet) i form av gjennomhogster/frøtrestillingshogster i furuskog på et stort område vest for Bogetjern og nordvest for Feletjern (øverste bit innenfor avgrensningen). Furuskoen Karakteristisk for store arealer er en veksling mellom ren furuskog og furudominert barblandingsskog med varierende undersjikt av småvokst gran. Stort sett har furuskogen et sluttet og nokså godt bestokket skogbilde, men det veksler fra halvåpent med relativt saktevoksende trær på skrinne røsslyngmark (særlig inne på platået), nesten treløse nakne bergflå på enkelte av de skrinneste ryggene og hellingene (særlig tydelig i øverste del av Langtjernlia), til kompakt og virkesrik skog på bærlyngmark i solhellinger og på lavere nivåer. Noen bærlynghellinger har furu-barblandingsskog med høystammet og til dels ganske grovstammet furu (bl.a. sett på lavere nivåer sør og sørøst for Såta, og nordøst for Pipantjerna). Brann har utvilsomt vært vanlig i området tidligere, lett synlig gjennom en mengde brannspor på gamle gadd og stubber. Boreprøve av en brannlyre på en overstander i antyder brann ca. 1850 (Svalastog & Korsmo 1995). Dette bekrefte av boringer på andre trær som viser en alder på 150-160 år. Stort sett er furuskogen godt sjiktet og har god aldersspredning og foryngelse, men trær eldre enn ca 200-250 år er svært få. De fleste trærne er fortsatt i god vekst med spisse kroner. Herskende eldste generasjon ligger i aldersspennet omkring 150-170 år, med svakt avflatende kroneform på de eldste. Vanlig dbh er rundt 25-35 cm, økende til 40-45 cm (unntaksvis 60 cm) for de groveste trærne på produktiv bærlyngmark. Virkelig gamle trær (dvs. over 400-500 år), med grove vridde stammer, kraftige tørrgreiner og flat krone er nesten fraværende i det aller meste av området. Unntak er Langtjernlia (kjerne 9, se under), samt nær toppen av Såta der en håndfull slike trær ble sett (med gamle brannlyrer). Mengden død ved, både av stående og liggende, er generelt lav. Furugadd finnes sparsomt utover storparten av området, nesten utelukkende som spredtstående restelementer av gammel kelo-gadd (fersk gadd finnes nesten ikke). Konsentrasjonen øker noe på høyere nivåer, og er størst (men ikke høy) i toppområdet på Såta, på Titjernihøgdi i vest, mindre partier ved Røytjerna i vest og oppunder toppen av Rundtjernseteråsen, og spesielt i Langtjernlia (kjerne 6). Liggende død furu finnes bare svært sparsomt i det meste av området, bortsett fra enkelte felt med nyere vindfellinger. Kelo-furulæger av "urskogstype" (dvs. dannet fra trær som har stått lenge som gadd), er svært få og spredtliggende. Tidligere omfattende gjennomhogster har altså ført til at aldersstadiene fra levende furu ca. 200-250 år og opp til middels gammel gadd nesten totalt mangler i storparten av området. Etter hvert som de gamle furugaddene går over ende vil de ikke erstattes av nye. En har således kontinuitetsbrudd på kanskje 400 års varighet. Skogtilstanden er noe bedre i toppområdet av Såta, på Titjernihøgdi i vest, mindre partier ved Røytjerna i vest og oppunder toppen av Rundtjernseteråsen. Her er det både stedvis noe høyere innslag av gammel levende furu og noe større konsentrasjon av gammel kelo-gadd, mens læger også her bare er (svært) få. Vollmyrli (kjerne 5) i sørøst og Langtjernlia (kjerne 9) i nordvest skiller seg nokså klart ut ved å ha til dels gammel og dødvedrik furu-naturskog. Førstnevnte er ei nokså bratt østvendt helling med produktiv, sluttet naturskog av halv gammel furu og eldre gran, uten biologisk virkelig gamle trær, men med et sterkt gammelt brannpreg (gamle brannspor på høgstubber) og temmelig mye furulæger både av kelo-type og nyere læger. Langtjernlia har på den annen side skrinne og glisnere skog (men også enkelte hellinger produktiv grov vokst bærlyngskog), men her er større arealer gammel naturskog med innslag av meget gamle trær, brukbar tetthet av gammel kelo-gadd, høgstubber og ujevnt fordelt også en del læger både av kelo-type og vindfalls-læger. Granskogen Granskogene er i hovedsak svak naturskog i aldersfase til sein optimalfase; brukbart sjiktet, god aldersspredning men nesten uten biologisk gamle trær (trealder gjerne rundt 130-150 år på de eldste), og med stort sett små mengder død ved i tidlige nedbrytningsfaser. Dominerende diameterklasse er gjerne 20-25 cm, økende til 40-45 cm på de groveste lenger nede i liene. Dalgangen og hellingene nord for Holmetjernet (største kompakte granskogsparti i området utenfor Auretjernkollen-lia) har kompakt granskog; svak naturskog i tidlig aldersfase, med enkelte mindre konsentrasjoner av læger i tidlige til midlere nedbrytningsstadier (mest i et parti på nordvestsiden av vannet). På vestsiden av innløpet er et helt barkbilledrept parti med mye gadd og tørr-læger. Granskogen i høyereliggende områder rundt Lauvskardfjellet – Bekaråsen, stedvis ved Lauvskardtjernet, på Såta (her kanskje etablert etter hard skogbrann) og enkelte andre småpartier (spesielt i små sump-skoger og bekkkanter), er gjennomgående noe eldre, med innslag av enkelte temmelig gamle trær og spredt dødved (men svært sjelden mer nedbrutte læger). Et eksempel på restelement av gran finnes sør for Bogetjern – her står en enslig gammel grangadd i ellers nokså ordinær eldre granskog, dannet fra ei gran som sikkert var rundt 300 år da den døde, og siste rest av den gamle skogen som fantes før gjennomhogstene her. Det er også mindre arealer mer homogen og tilnærmet ensjiktet skog (tidlig og sein optimalfase, delvis kulturskog). Mest slik skog finnes i nedre og nordre deler av brattlia under Auretjernkollen, mindre felt også bl.a. nordvest for Holmetjernet sentralt i området. Kjerneområdene 1-3 og 6-8 skiller seg ut ved å ha mer eller mindre gammel gran-naturskog. Disse har gjennomgående storvokst og relativt gammel naturskog, med god aldersspredning og heterogen skogstruktur (vekslende aldersfase og oppløsningsfase med glennepreg), og med til dels mye død ved av gran i ulike nedbrytningsfaser. Gamle, grove og sterkt nedbrutte læger er imidlertid få, og dødvedkontinuiteten er ikke særlig høy. Kjerne 6 (Auretjernkollen Ø) skiller seg ut ved å være relativt gammel lavlandsgranskog på lågurtmark, med til dels rikelig dødved og en del gamle lauvtrær. Kjerne 8 har velutviklet gransumpskog med en del tydelig gamle (200-250 år), seinvokste trær av mindre dimensjoner. Deler av kjerneområdene (særlig 1, 3, 4 og 6) har også en del gamle lauvtrær, ikke minst grov gammel osp. Stedvis ligger det også en del ospelæger på bakken. Innsla-

get av osp er i stor grad suksessjonsbetinget (med unntak av kjerne 6, der bratt og steinete lågurtmark gjør at lauvinnslaget også i klimaksfase trolig er betydelig). I nordlige del av lia VSV for Såta er det på litt rikere mark eldre granskog med en god del grov gammel osp og spredt gadd og læger av osp. Det er i nyere tid hogd småflater inn i dette partiet (derfor ikke utfiurert som kjerneområde).

Kjerneområder

I det følgende listes informasjon om de avgrensede kjernelokalitetene i området Såta-Lauvskardfjellet. Nummereringen referer til inntegninger vist på kartet.

1 Bjørvikbekken

Naturtype: Gammel granskog - Gammel høyereliggende granskog
BMVERDI: B

Areal: 37,2daa
Hoh: 420-520 moh

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 13.9.2007 ifbm. tilbud om frivillig vern av skog, innlagt på Naturbase som BN00110671, beskrivelse og avgrensning revidert av THH ifbm. ny frivilligvern-prosess desember 2018 (uten nytt feltarbeid). Definisjon og verdisseting følger DN-håndbok 13 (siste reviderte faktaark), rødlistestatus følger Rødlista for arter 2015 (Henriksen & Hilmo (2015) og Rødlista for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i lia langs øvre del av Bjørvikbekken, og består av et restbestand gammel granskog øverst i den bratte østvendte lisa ut mot Strømsoddbygda. Bjørvikbekken renner gjennom området og danner ei trang slukt med bergvegger der terrenget brekker, mens øvre del er slakt terreng. Berggrunn: Ifølge NGU (2018) båndgneis-glimmergneis (stedvis med soner av bl.a. amfibolitt og biotittgneis). Bioklimaregion: mellomboreal – svakt oseeanisk (MB-O1).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten klassifiseres som "gammel granskog" (utforming gammel høyereliggende granskog). Lia dekkes av granskog med innslag av en del osp og enkelte selje og bjørk. I øvre del, der terrenget er slakt, er det relativt fuktig og homogen blåbærskog, mens den nedre, bratte delen er mer heterogen, noe steinete i partier, og har en mosaikk av blåbærskog, flekker av lågurtvegetasjon (fingerstarr, hengeaks, teiebær), og i små søkk så vidt noe høgstaudekog (bl.a. kranskonvall).

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er ganske gammel naturskog, med relativt gamle og grove trær. Øvre del er plukkhogd aldersfaseskog (flersjiktet, spredt læger), mens den bratte delen har et mer heterogent skogbilde som delvis er opprevet og i oppløsningsfase, og med store mengder granlæger. Kontinuiteten er imidlertid nokså svak (lite sterkt nedbrutt død ved). En hel del gammel osp inngår i granskogen, og det er også enkelte gamle seljer og bjørker.

Artsmangfold: Karplantefloraen er ordinær, men en del vanlige lågurtarter og enkelte høgstaudearter finnes. Naturskogsartsmangfoldet framstår som middels rikt, med et knippe typiske vedsopp og lav påvist: rosenkjuke (*Fomitopsis rosea*) (NT), kjøttkjuke (*Leptoporus molis*), granrustkjuke (*Phellinus ferrugineofuscus*), rynkeskinn (*Phlebia centrifuga*) (NT), klengekjuke (*Skeletocutis brevispora*) (VU), gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*) (NT), spikeskjegg (*Bryoria nadvornikiana*) (NT), randkvistlav (*Hypogymnia vittata*), og på rikkbarkslauvtrær fløyelsglye (*Collema furfuraceum*), filthinnelav (*Leptogium saturninum*) og stiftfiltlav (*Parmeliella triptophylla*).

Fremmede arter: Ingen kjent.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av Såta-Lauvskardfjellet, et stort sammenhengende gammelskogsområde (over 25 km²) med klare og viktige naturverdier særlig i kraft av storområdefunksjonalitet (jf. bl.a. Svalastog & Korsmo 1995, Bredesen 2003), men også som følge av en del kjerneområder (disse har i nasjonal og regional sammenheng stort sett middels kvaliteter isolert sett). Bjørvikbekken skiller seg ut i dette furudominerte landskapet ved å være ett av få partier med gammel gran-naturskog på god bonitet.

Verdivurdering: Lokaliteten har relativt viktige naturverdier knyttet til gammel, god produktiv granskog med mye læger og bra innslag av gammel osp, og et middels rikt artsmangfold (hittil påvist 5 rødlistearter (1 VU, 4 NT)). Rødlistede naturtyper: fragmenter av høgstaudegranskog (NT). Ihht. faktaark for gammel granskog oppnår lokaliteten middels vekt på størrelse, artsmangfold og tilstand, og lav på rikhet – samlet verdi viktig (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best om området tillates naturlig skogdynamikk. Det er ikke behov for skjøtsel.

2 Svarteputten NV

Naturtype: Gammel granskog - Gammel høyereliggende granskog
BMVERDI: B

Areal: 34,3daa
Hoh: 538-600 moh

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 13.9.2007 ifbm. tilbud om frivillig vern av skog, innlagt på Naturbase som BN00110677, beskrivelse og avgrensning revidert av THH ifbm. ny frivilligvern-prosess desember 2018 (uten nytt feltarbeid). Definisjon og verdisseting følger DN-håndbok 13 (siste reviderte faktaark), rødlistestatus følger Rødlista for arter 2015 (Henriksen & Hilmo (2015) og Rødlista for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger NNV for Svarteputten, SØ for Såta, og består av ei sørøstvendt helling opp fra tjernet. Avgrenset mot mer påvirket "vanlig" eldre skog i nord og mot ungskog etter snauhogst i sør. Berggrunn: Ifølge NGU (2018) båndgneis-glimmergneis (stedvis med soner av bl.a. amfibolitt og biotittgneis). Bioklimaregion: mellomboreal – svakt oseeanisk (MB-O1).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten klassifiseres som "gammel granskog" (utforming gammel høyereliggende granskog). Lia dekkes av granskog. Vegetasjonstypemessig veksler det mellom blåbærskog, småbregneskog, mindre felt storbregneskog i søkk, og flekkvis lågurtskog i tørre, solåpne og noe steinete hellinger. I fuktige drag er det relativt rikt, og lia ender nederst i et rikmyrparti.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er plukkhogd i gamle dager, men har nå stått urørt i lang tid, og har velutviklet naturskogsstruktur. Skogbildet er heterogent og flersjiktet, stedvis med glennepreg etter lokale sammenbrudd, trærne er relativt grove, og det er mye granlæger og også noe gadd. Det meste av lægrenene er imidlertid av ferske og midlere nedbrytningstadiet.

Artsmangfold: Karplantefloraen er stort sett ordinær, men en del vanlige lågurtarter finnes, og rikmyra i bunnen har bl.a. breiull, gulstarr, dvergjamne. Naturskogsartsmangfoldet framstår som middels rikt, med en del vedsopp og enkelte lav typiske for gran-naturskog, påvist er rosenkjuke (*Fomitopsis rosea*) (NT), granrustkjuke (*Phellinus ferrugineofuscus*), svartonekjuke (*P. nigrolimitatus*) (NT), rynkeskinn (*Phlebia centrifuga*) (NT), gammelgranskål (*Pseudographis pinicola*), snylletetynnkjuke (*Skeletocutis kuehneri*), gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*) (NT), spikeskjegg (*Bryoria nadvornikiana*) (NT), rødmuslingmose (*Mylia taylorii*).

Fremmede arter: Ingen kjent.

Del av helhetlig landskap:Lokaliteten er en del av Såta-Lauvskardfjellet, et stort sammenhengende gammelskogsområde (over25 km2) med klare og viktige naturverdier særlig i kraft av storområdefunksjonalitet (jf. bl.a. Svalastog & Korsmo 1995, Bredesen 2003), men også som følge av en del kjerneområder (disse har i nasjonal og regional sammenheng stort sett middels kvaliteter isolert sett). Svarteputten NV skiller seg ut i dette furudominerte landskapet ved å være ett av relativt få partier med velutviklet gammel gran-naturskog.

Verdivurdering: Lokaliteten har relativt viktige naturverdier som gammel gran-naturskog, med et middels rikt artsmangfold (hittil påvist 5 rødlistearter (alle NT). Ihht. faktaark for gammel granskog oppnår lokaliteten lav vekt på størrelse, middels på artsmangfold og tilstand, og lav på rikhet – samlet verdi viktig (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best om området tillates naturlig skogdynamikk. Det er ikke behov for skjøtsel.

3 Blanketjerdalen

Naturtype: Gammel granskog - Gammel høyereleggende granskog
BMVERDI: B

Areal: 94,9daa
Hoh: 555-610 moh

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 13.9.2007 og 13.6.2018 (søndre del), ifbm. tilbud om frivillig vern av skog, innlagt på Naturbase som BN00110667, beskrivelse og avgrensning revidert av THH ifbm. ny frivilligvern-prosess desember 2018. Definisjon og verdisetting følger DN-håndbok 13 (siste reviderte faktaark), rødlistestatus følger Rødlista for arter 2015 (Henriksen & Hilmo (2015) og Rødlista for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger SSØ for Såta, og består av en nordøstgående bekkedal med tilhørende nordvendt helling på sørsiden og den sørøstvendte lia nordover mot Store Sattjernet. Avgrenset mot eldre furuskog i vest, mot halvgammel granskog i sørøst, og mot ungskog etter snauhogst i øst-nordøst. Berggrunn: Ifølge NGU (2018) båndgneis-glimmergneis (stedvis med soner av bl.a. amfibolitt og biotittgneis). Bioklimaregion: mellomboreal – svakt oseanisk (MB-O1).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten klassifiseres som "gammel granskog" (utforming gammel høyereleggende granskog), med en liten andel "gammel lauvskog" (utf. gammel ospeskog). Tung og fuktig granskog på relativt god bonitet dominerer, stedvis inngår også en del osp, spesielt i øvre del hvor det står et felt med høy konsentrasjon av osp. Blåbærskog er vanligste vegetasjonstype, i lisa inngår også noe lågurtskog, og nede i søkket storbregneskog og intermedier sumpskog.

Bruk, tilstand og påvirkning: Granskogen er relativt kompakt og virkesrik naturskog i aldersfase, godt sjiktet og med stedvis mye læger (men det meste i tidlige og midlere nedbrytningsfaser). I øvre del står et felt med mye gammel osp iblandet grana (sein suksesjon, grana er iferd med å ta over). Det finnes også noe ospegadd og ospelæger.

Artsmangfold: Karplantefloraen er ordinær. Naturskogs-arts mangfoldet kan trolig karakteriseres som middels, men hittil er bare få signalarter påvist: stor ospeildkjuke (*Phellinus populicola*), gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*) (NT) og sprikeskjegg (*Bryoria nadvornikiana*) (NT).

Fremmede arter: Ingen kjent.

Del av helhetlig landskap:Lokaliteten er en del av Såta-Lauvskardfjellet, et stort sammenhengende gammelskogsområde (over25 km2) med klare og viktige naturverdier særlig i kraft av storområdefunksjonalitet (jf. bl.a. Svalastog & Korsmo 1995, Bredesen 2003), men også som følge av en del kjerneområder (disse har i nasjonal og regional sammenheng stort sett middels kvaliteter isolert sett). Blanketjerdalen skiller seg ut i dette furudominerte landskapet ved å være ett av få partier med velutviklet fuktig gammel gran-naturskog på relativt god bonitet.

Verdivurdering: Lokaliteten har relativt viktige naturverdier i kraft av å være fuktig gammel gran-naturskog på relativt god bonitet, innslag av relativt mye gammel osp, god tetthet av nøkkelelementer, og med godt potensial for en del naturskogsarter (hittil påvist 2 rødlistearter (begge NT). Ihht. faktaark for gammel granskog oppnår lokaliteten middels vekt på størrelse, artsmangfold og tilstand, og lav på rikhet – samlet verdi viktig (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best om området tillates naturlig skogdynamikk. Det er ikke behov for skjøtsel.

4 Folemyrkollen

Naturtype: Gammel lavlandsblandingsskog - Sørboreal gran-blandingsskog
BMVERDI: B

Areal: 26,8daa
Hoh: 445-492 moh

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 13.9.2007 ifbm. tilbud om frivillig vern av skog, innlagt på Naturbase som BN00110660, beskrivelse og avgrensning revidert av THH ifbm. ny frivilligvern-prosess desember 2018 (uten nytt feltarbeid). Definisjon og verdisetting følger DN-håndbok 13 (siste reviderte faktaark), rødlistestatus følger Rødlista for arter 2015 (Henriksen & Hilmo (2015) og Rødlista for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på østsiden av Folemyrkollen et stykke nordøst for Såta, og består av ei bratt øst- til sørøstvendt helling. Avgrenset mot bekk i sør og mot ungskog etter snauhogst i nord. Berggrunn: Ifølge NGU (2018) båndgneis-glimmergneis (stedvis med soner av bl.a. amfibolitt og biotittgneis). Bioklimaregion: mellom- til sørboreal – svakt oseanisk (MB/SB-O1).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten klassifiseres som "gammel lavlandsblandingsskog" (utforming sørboreal gran-blandingsskog). Lia dekkes av grandominert skog iblandet mye osp, på til dels høyproduktiv mark (intermedier lågurtskog og noe blåbærskog).

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogbildet er nokså tett og kompakt, men stedvis mer opprevet etter mindre sammenbrudd/selvtynning, og med til dels ganske mye læger av både gran og osp (men bare av ferske nedbrytningsstadier). Det er høyt innslag av til dels grov osp. Skogstrukturen er typisk for relativt høyproduktiv skog som etter tidligere hogstpåvirkning og homogent skogbilde har stått såpass lenge urørt at det har begynt å restaurere seg tilbake til mer naturskogs nær struktur.

Artsmangfold: Karplantefloraen er ordinær, men en del vanlige lågurtarter finnes. Naturskogs-arts mangfoldet er ikke undersøkt, men området har potensial for et mindre utvalg typiske vedsopp og lav på dødved av gran og osp.

Fremmede arter: Ingen kjent.

Del av helhetlig landskap:Lokaliteten er en del av Såta-Lauvskardfjellet, et stort sammenhengende gammelskogsområde (over25 km2) med klare og viktige naturverdier særlig i kraft av storområdefunksjonalitet (jf. bl.a. Svalastog & Korsmo 1995, Bredesen 2003), men også som følge av en del kjerneområder (disse har i nasjonal og regional sammenheng stort sett middels kvaliteter isolert sett). Folemyrkollen skiller seg ut i dette furudominerte landskapet ved å være ett av få partier med velutviklet gran-osp-blandingsskog på godt produktiv mark.

Verdivurdering: Lokaliteten har naturverdier knyttet til at det er velutviklet gran-osp-blandingsskog med mye gammel osp og mye død ved (men bare i tidlige nedbrytningsstadier). Skogen er dog ikke spesielt gammel, og kvalitetene er ikke spesielt høye pr. idag, men utviklingspotensialet er høyt (rask selvrestaurering) ved naturlig dynamikk. Ihht. faktaark for gammel lavlandsblandingsskog oppnår lokaliteten lav vekt på størrelse og artsmangfold, og middels på tilstand og rikhet – noe som gir samlet verdi viktig (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best om området tillates naturlig skogdynamikk. Det er ikke behov for skjøtsel.

5 Vollmyrli

Naturtype: Gammel furuskog - Gammel høyereliggende furuskog
BMVERDI: B

Areal: 41,1daa
Hoh: 390-535 moh

Innledning: Beskrivelse utarbeidet av Tom H. Hofton (BioFokus) i desember 2018, på grunnlag av eget feltarbeid 13.6.2018 ifbm. tilbud om frivillig vern av skog i Såta-Lauvskardfjellet. Lokaliteten er ikke tidligere kartlagt. Definisjon og verdisetting følger DN-håndbok 13 (siste reviderte faktaark), rødlistestatus følger Rødlista for arter 2015 (Henriksen & Hilmo (2015) og Rødlista for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i ei bratt østvendt liseide et stykke øst for Såta, og består av et vertikaltstrakt gammel-skogsparti langs og i en brattskrent. Avgrenset mot dels ungskog og dels ordinær eldre skog på nordsiden, og tett ungskog under brattskrenten i lia på sørsida. Berggrunn: Ifølge NGU (2018) båndgneis-glimmergneis (stedvis med soner av bl.a. amfibolitt og biotittgneis). Bioklimaregion: mellom- til sørboreal – svakt oseanisk (MB/SB-O1).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten klassifiseres som "gammel furuskog" (utforming under tvil satt til gammel høyereliggende furuskog (evt. gammel lavlandsfuruskog)). Barblandingsskog med dels furudominans, dels relativt jevnfordelt gran-furu. Lia er tørr og solvarm, og vegetasjonstypen er mest svakt rikere, tørr lyng- og bærlyngskog.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er stort sett godt sluttet naturskog med halvgammel furu og eldre-middelaldrende gran. Biologisk virkelig gamle trær mangler. Enkelte gamle, brente furu-høgstubber finnes, og hele området virker utpreget brannpåvirket fra gammel tid, en kan også se antydning til gamle brannryrer på enkelte gamle levende furu. Det er temmelig mye furulæger – både en del gamle kelo-læger og nyere læger av vindfellings- og selvtynningstype.

Artsmangfold: Karplantefloraen er fattig. Naturskogsartsmangfoldet tilknyttet gamle trær og dødved er mangelfullt undersøkt (først og fremst pga. ugunstig årstid, og ikke minst svært tørr og varm forsommer), men potensialet for sjeldne og rødlistede vedsopp på dødved av furu er betydelig.

Fremmede arter: Ingen kjent.

Del av helhetlig landskap:Lokaliteten er en del av Såta-Lauvskardfjellet, et stort sammenhengende gammelskogsområde (over25 km2) med klare og viktige naturverdier særlig i kraft av storområdefunksjonalitet (jf. bl.a. Svalastog & Korsmo 1995, Bredesen 2003), men også som følge av en del kjerneområder (disse har i nasjonal og regional sammenheng stort sett middels kvaliteter isolert sett). Det er mye eldre til halvgammel furuskog i Såta-området, men Vollmyrli er det sannsynligvis mest furudødved-tette delområdet, og i tillegg ett av få på bedre boniteter (tilnærmet lavlandsfuruskog).

Verdivurdering: Lokaliteten har betydelige naturverdier knyttet til gammel furu-naturskog, ikke minst siden det er godt sluttet skog på relativt godt produktiv mark, kombinert med relativt høy tetthet av dødved (også gamle dødvedrester). Slik furuskog er sjelden både lokalt og regionalt. Potensialet for sjeldne og rødlistede arter er høyt. Ihht. faktaark for gammel furuskog oppnår lokaliteten middels vekt på størrelse og middels til høy på tilstand, trolig også middels til høy på artsmangfold – dette gir samlet verdi viktig (B) til svært viktig (A), men etter en helhetsvurdering settes verdien foreløpig til viktig (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best om området tillates naturlig skogdynamikk (herunder naturlig brannynamikk). Det er ikke behov for skjøtsel, men evt. skjøtelsbrann kan vurderes i framtida om grana ekspanderer markert.

6 Auretjernkollen Ø

Naturtype: Gammel granskog - Gammel lavlandsgranskog
BMVERDI: A

Areal: 129,3daa
Hoh: 400-570 moh

Innledning: Beskrivelse utarbeidet av Tom H. Hofton (BioFokus) i desember 2018, på grunnlag av eget feltarbeid 19.6.2018 ifbm. tilbud om frivillig vern av skog i Såta-Lauvskardfjellet. Lokaliteten er ikke tidligere kartlagt. MiS-figurer dekker store deler av lisa (NIBIO 2018) (disse omfatter også mye relativt ordinær kulturskog og betydelige deler er utelatt fra naturtypelokalitetene). Definisjon og verdisetting følger DN-håndbok 13 (siste reviderte faktaark), rødlistestatus følger Rødlista for arter 2015 (Henriksen & Hilmo (2015) og Rødlista for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på begge sider av kommunegrensa Ringerike/Flå i nedre del av ei bratt østvendt liseide under Auretjernkollen, ut mot Strømsodbygda, og består av et ca. 500 meter langt parti i høydelaget ca. 400-570 moh. Avgrenset dels mot ungskog, i nedkant mot nyere snauhogst, men mest diffus overgang mot middelaldrende og eldre (kultur)skog med svakere kvaliteter (noe vanskelig å avgrense stedvis, og det kan være at lokaliteten strekker lenger sørover). Berggrunn: Ifølge NGU (2018) glimmergneis/glimmerskifer/metasandstein/amfibolitt. Bioklimaregion: sørboreal – svakt oseanisk (SB-O1).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten hovedklassifiseres som "gammel granskog" (utforming gammel lavlandsgranskog), med en betydelig andel "rik barskog" (utf. lågurtgranskog). Lia er bratt til meget bratt, dekket av granskog med moderat innslag av osp (stedvis noe større konsentrasjoner), bjørk samt enkelte rogn, selje, furu. Det meste av lia er mer eller mindre grunnlendt, og skogen er enkelte steder noe opprevet av småberg og skrenter og det finnes også enkelte små gamle rasmarksfelt (i dag skogdekt). Lågurtskog er vanligst (inkl. en del av rik utforming med betydelig karplantediversitet), men det er også en del svaklågurtskog og blåbærskog, og i friske felt småbregneskog.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er opplagt en god del påvirket av hogst i gamle dager, men har i dag velutviklet naturskogsstruktur på storparten av arealet – med et relativt typisk skogbilde for høyproduktiv lågurtgranskog som etter hard tidligere påvirkning nå har stått urørt lenge nok til at naturskogsstruktur har utviklet seg. Skogen er høyproduktiv, virkesrik, ofte relativt kompakt men med variert struktur og en del mindre glenner, en del steder i begynnende sammenbruddsfase. Det inngår en del temmelig grove trær (maks gran 90 cm), og rikelig med granlæger i tidlige, midlere og også relativt godt nedbrutte stadier (men sterkt nedbrutte mangler i stor grad). Det finnes også noen få grove osp og bjørk, og spredt dødved av osp og bjørk.

Artsmangfold: Karplantefloraen er relativt rik, med et temmelig stort utvalg typiske riklågurtarter (bl.a. fingerstarr, blåveis, trollbær, liljekonvall, teiebær, skogsvever, ormetelg, natthiol, myskegras, hengeaks, etc. samt så vidt høgstaudearter som firblad). Artsmangfoldet knyttet til

trær og dødved virker ikke spesielt rikt, og tross ganske mye leiting ble bare et mindre antall signal- og rødlistearter påvist (årstid og tørr og varm forsommer spiller også inn her). Av vedsopp ble sett rosenkjuke (*Fomitopsis rosea*) (NT), granrustkjuke (*Phellinus ferrugineofuscus*), svartonekjuke (*P. nigrolimitatus*) (NT) og rynkeskinn (*Phlebia centrifuga*) (NT) på gran, revekjuke (*Inonotus rheades*) på osp. Pusledraugmose (*Crossocalyx hellerianum*) på granlæger. Lavfloraen er ikke spesielt rik – på rikbarkslauvtrær svakt utviklet lobarionsamfunn med bl.a. filthinnelav (*Leptogium saturninum*), stiftfyllav (*Parmeliella triptophylla*), på gran sparsomt gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*) (NT).

Fremmede arter: Ingen kjent.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av Såta-Lauvskardfjellet, et stort sammenhengende gammelskogsområde (over 25 km²) med klare og viktige naturverdier særlig i kraft av storområdefunksjonalitet (jf. bl.a. Svalastog & Korsmo 1995, Bredesen 2003), men også som følge av en del kjerneområder (disse har i nasjonal og regional sammenheng stort sett middels kvaliteter isolert sett). Auretjernkollen Ø skiller seg klart ut i Såta-området ved å være et av få, og det klart største og mest verdifulle, partiet med gammel lavlandsgranskog og rik lågurtgranskog, og av granskog generelt det (klart) mest verdifulle. Lokaliteten har imidlertid ikke spesielt høye kvaliteter sammenliknet med en del andre lavlandsgranskoger i nedre Hallingdal – Krødsherad – Ringerike.

Verdivurdering: Lokaliteten har betydelige naturverdier knyttet spesielt til gammel lavlandsgranskog med mye dødved på rik lågurtmark, og med innslag av en god del lauvtrær (noen gamle). Skogen er imidlertid hardt påvirket i gamle dager. Lokaliteten har i lokal kontekst et rikt artsmangfold (og stor betydning for samlet artsdiversitet i Såta-Lauvskardfjellet-området), men artsmangfoldet av sjeldne og rødlistede arter er ikke spesielt rikt (hittil påvist 4 rødlistearter (alle NT)). Rødlistede naturtyper: høgstaudegranskog (NT) (små fragmenter). Ihht. faktaark for gammel granskog oppnår lokaliteten middels vekt på størrelse og artsmangfold, middels til høy på tilstand, og høy på rikhet – dette gir samlet verdi svært viktig (verdi A).

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best om området tillates naturlig skogdynamikk. Det er ikke behov for skjøtsel.

7 Auretjernkollen NØ

Naturtype: Gammel granskog - Gammel høyereliggende granskog
BMVERDI: B

Areal: 29,6 daa
Hoh: 580-640 moh

Innledning: Beskrivelse utarbeidet av Tom H. Hofton (BioFokus) i desember 2018, på grunnlag av eget feltarbeid 19.6.2018 ifbm. tilbud om frivillig vern av skog i Såta-Lauvskardfjellet. Lokaliteten er ikke tidligere kartlagt. MiS-figurer dekker store deler av lisida (NIBIO 2018) (disse omfatter også mye relativt ordinær kulturskog og betydelige deler er utelatt fra naturtypelokalitetene). Definisjon og verdisetting følger DN-håndbok 13 (siste reviderte faktaark), rødlistestatus følger Rødlista for arter 2015 (Henriksen & Hilmo (2015) og Rødlista for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i øvre del av den bratte østvendte lisida under Auretjernkollen, ut mot Strømsoddbygda, og består av et mindre skogparti ca. 580-640 moh., avgrenset mot ungskog i nedkant og mer ordinær eldre granskog ellers. Berggrunn: Ifølge NGU (2018) glimmergneis/glimmerskifer/metasandstein/amfibolitt. Bioklimaregion: mellomboreal – svakt oseanisk (MB-O1).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten klassifiseres som "gammel granskog" (utforming gammel høyereliggende granskog). Lia er bratt, og dekkes av granskog, dels av blåbærtype, dels av storbregnetype.

Bruk, tilstand og påvirkning: Granskogen har velutviklet naturskogsstruktur – med heterogen og sjiktet struktur, grovvokste trær, og stedvis sammenbruddsfelt med rikelig gadd og læger. Det er imidlertid bare ferske og middels nedbrutte læger.

Artsmangfold: Karplantefloraen er ordinær (vanlige arter for vegetasjonstypene). Artsmangfoldet knyttet til trær og dødved virker ikke spesielt rikt, men et mindre utvalg naturskogsarter finnes opplagt – hittil påvist svartonekjuke (*Phellinus nigrolimitatus*) (NT), gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*) (NT) og sprikeskjegg (*Bryoria nadvornikiana*) (NT).

Fremmede arter: Ingen kjent.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av Såta-Lauvskardfjellet, et stort sammenhengende gammelskogsområde (over 25 km²) med klare og viktige naturverdier særlig i kraft av storområdefunksjonalitet (jf. bl.a. Svalastog & Korsmo 1995, Bredesen 2003), men også som følge av en del kjerneområder (disse har i nasjonal og regional sammenheng stort sett middels kvaliteter isolert sett). Auretjernkollen NØ skiller seg ut i dette furudominerte landskapet ved å være ett av få partier med velutviklet gran-naturskog.

Verdivurdering: Lokaliteten har middels naturverdier knyttet til gammel gran-naturskog – med grove trær og mye dødved (men svak kontinuitet). Artsmangfoldet er moderat, men et mindre knippe naturskogsarter finnes (hittil påvist 3 rødlistearter (alle NT)). Ihht. faktaark for gammel granskog oppnår lokaliteten middels vekt på størrelse og tilstand, lav til middels på artsmangfold og ingen på rikhet – samlet verdi viktig (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best om området tillates naturlig skogdynamikk. Det er ikke behov for skjøtsel.

8 Elgebustjern N

Naturtype: Gammel granskog - Gammel høyereliggende granskog
BMVERDI: B

Areal: 67,7 daa
Hoh: 565-605 moh

Innledning: Beskrivelse utarbeidet av Tom H. Hofton (BioFokus) i desember 2018, på grunnlag av eget feltarbeid 15.6.2018 ifbm. tilbud om frivillig vern av skog i Såta-Lauvskardfjellet. Lokaliteten er ikke tidligere kartlagt. Definisjon og verdisetting følger DN-håndbok 13 (siste reviderte faktaark), rødlistestatus følger Rødlista for arter 2015 (Henriksen & Hilmo (2015) og Rødlista for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i landskapet på vestsiden av Såta-Lauvskardfjellet-plataet, og består av den sørvendte bekkedalen nord for Elgebustjern opp til og så vidt over vannskillet mot Langtjernet. Avgrenset mot myr nederst, tørr eldre furuskog på sidene, og granskog med svakere kvaliteter i nord. Berggrunn: Ifølge NGU (2018) båndgneis-glimmergneis (stedvis med soner av bl.a. amfibolitt og biotittgneis). Bioklimaregion: mellomboreal – svakt oseanisk (MB-O1).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten hovedklassifiseres som "gammel granskog" (utforming gammel høyereliggende granskog), med en betydelig andel gammel sumpskog (utf. gammel gransumpskog). Gran er helt dominerende treslag, men sparsomt inngår også bjørk. Dalsidene og øverst er det blåbærskog, mens flatmark i bunnen av søkket har en del fattigsumpskog.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er relativt gammel naturskog i aldersfase. Det er en god del tydelig, seinvokst gran (trolig 200-250 år), mens det er lite dødved.

Artsmangfold: Karplantefloraen er ordinær. Naturskogs-artsmangfoldet virker ikke spesielt rikt, men skogen har bra potensial først og

fremst for lav knyttet til seinvokst gammel gran i sumpskog. Det er en god del skjegglav, bl.a. gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*) (NT) og sprikeskjegg (*Bryoria nadvornikiana*) (NT), og på granstammer finnes bl.a. granseterlav (*Hypogymnia bitteri*) (NT) og sukkernål (*Chaenotheca subroscida*) (NT).

Fremmede arter: Ingen kjent.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av Sâta-Lauvskardfjellet, et stort sammenhengende gammelskogsområde (over 25 km²) med klare og viktige naturverdier særlig i kraft av storområdefunksjonalitet (jf. bl.a. Svalastog & Korsmo 1995, Bredesen 2003), men også som følge av en del kjerneområder (disse har i nasjonal og regional sammenheng stort sett middels kvaliteter isolert sett). Elgebustjern N skiller seg ut i dette furudominerte landskapet ved å være ett av få partier med gammel gran-naturskog, og særlig ved å ha god tetthet av seinvokst gammel gran.

Verdivurdering: Lokaliteten har relativt viktige naturverdier knyttet til gammel seinvokst granskog og fattigsumpskog, med tilhørende potensial for arter knyttet til slik skog (men ikke spesielt rikt artsmangfold – hittil påvist 4 rødlistearter (alle NT)). Ihht. faktaark for gammel granskog oppnår lokaliteten middels vekt på størrelse, artsmangfold og tilstand, og ingen på rikhet – samlet verdi viktig (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best om området tillates naturlig skogdynamikk. Det er ikke behov for skjøtsel.

9 Langtjernlia

Naturtype: Gammel furuskog - Gammel høyereliggende furuskog
BMVERDI: A

Areal: 1258 daa
Hoh: 560-725 moh

Innledning: Beskrivelse og avgrensning revidert av Tom H. Hofton (BioFokus) i desember 2018, på grunnlag av eget feltarbeid 15. og 19.6.2018 ifbm. tilbud om frivillig vern av skog i Sâta-Lauvskardfjellet, samt befaringsnotat av THH og Rein Midteng 13.4.2001. Basert på kunnskapen pr. 2013 ble naturtypebeskrivelse utarbeidet av THH og rapportert til Naturbase ifbm. naturtypekartlegging i Hallingdal i regi av Asplan Viak (BN00102115). (Definisjon og verdisetting følger DN-håndbok 13 (siste reviderte faktaark), rødlistestatus følger Rødlista for arter 2015 (Henriksen & Hilmo (2015) og Rødlista for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018)).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sør for Lauvskardfjellet helt øst i Flå, og består av et større, småkupert, slakt vest-til sør-vestvendt liseparti øverst i lia ovenfor Langtjernmet. Avgrenset mot furu-naturskog med lavere tetthet av gamle trær og dødved (spesielt i nord diffus overgang og vanskelig å sette grense), i øst mot halvgammel granskog ved Lauvskardtjernet, i nord mot kraftlinje. Berggrunn: Ifølge NGU (2018) båndgneis-glimmergneis (stedvis med soner av bl.a. amfibolitt og biotittgneis). Bioklima-region: mellomboreal – svakt oseanisk (MB-O1).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten klassifiseres som "gammel furuskog" (utforming gammel høyereliggende furuskog). Fattig og i hovedsak skrinn og grunnlendt furuskog dominerer, med barblandingsskog på mindre arealer med litt bedre jordsmonn, og småfragmenter av granskog langs små bekkesøkk. Tørr lyngskog er vanligste vegetasjonstype, men det er også en del bærlyngskog. Stedvis er det svært grunnlendt med mye berg i dagen og lavskog av "knaus-type", dessuten (særlig i midtre del) store åpne bergflåk nesten uten tresetting. Furumyrskog, fattig gransumpskog og blåbærskog inntar småarealer. På flatere partier er det flere små fattigmyrer og mer eller mindre forsumpet røsslyngskog.

Bruk, tilstand og påvirkning: Hele området har mer eller mindre gammel naturskog i aldersfase. Furskogen er for det meste relativt glissen, stedvis svært åpen (på bergflåk), men det er også mer produktive partier med bedre sluttet skog (bl.a. en bratthelling ut mot sør har god sluttet skog på produktiv mark med grovvokst og relativt høyreist furu). Skogstrukturen har god aldersspredning, inkl. mye gammel og halvgrov furu. Den aller eldste aldersklassen er klart underrepresentert, men et fåtalls meget gamle trær kanskje 400-500 år (vridd stamme, flat krone, grove tørrgreiner) finnes. Det er også en del gammel gadd og høgstubber av kelo-type (gjerne med brannspor), og ujevnt fordelt også en del læger (både gamle kelo-læger og vindfallslæger). Mengden dødved er imidlertid ikke spesielt høy. Skogen har utvilsomt vært brannutsatt i gamle dager, men det er svært lenge siden forrige skogbrann. I små gransøkk er det stedvis temmelig gamle, seinvokste, smådimensjonerte trær.

Artsmangfold: Skogen har brukbart potensial for furu-naturskogsarter. Vedsoppmangfoldet er relativt bra, påvist er brunhvitkjuke (*Antrodia albobrunnea*) (NT), furuplett (*Chaetodermella luna*) (NT), hornskinn (*Crustoderma corneum*) (NT), puslekantkjuke (*Postia parva*) (NT), og en del flere finnes trolig. På gammel furugadd og furuhøgstubber opptrer typiske arter som blanknål (*Calicium denigratum*) (NT), tyrinål (*Chaenothecopsis fennica*) (NT), ulvelav (*Letharia vulpina*) (NT) og *Ramboldia elabens* spredt, på brent dødved mørk brannstubbela (*Carbonicola myrmecina*) (VU). På gammel levende furu er påvist parasitt-soppene furupiggmusling (*Irpicodon pendulus*) (NT) (sjelden i innlandet og i høyereliggende skog) og furustokkjuke (*Phellinus pini*). På gran er sett gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*) (NT) (finnes også sparsomt på gammel furu), gammelgranskål (*Pseudographis pinicola*).

Fremmede arter: Ingen påvist.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av Sâta-Lauvskardfjellet, et stort sammenhengende gammelskogsområde (over 25 km²) med klare og viktige naturverdier særlig i kraft av storområdefunksjonalitet (jf. bl.a. Svalastog & Korsmo 1995, Bredesen 2003), men også som følge av en del kjerneområder (disse har i nasjonal og regional sammenheng stort sett middels kvaliteter isolert sett). Langtjernlia har den eldste furskogen (med høyest andel gamle trær og mest dødved) i hele storområdet (sammen med det langt mindre Vollmyrria sørøst for Sâta), og bare noen få tilsvarende områder er kjent i hele Vassfaret-Vidalen-Vikerfjell-distriktet.

Verdivurdering: Lokaliteten har betydelige kvaliteter knyttet til gammel furu-naturskog, med en del meget gammel levende furu, gadd, høgstubber og læger (og kontinuitet i slike elementer), og et brukbart artsmangfold av naturskogsarter (hittil påvist 10 rødlistearter (1 VU, 9 NT)). Gammel furu-naturskog er generelt sjelden, og Langtjernlia har kanskje den eldste furskogen på hele åsryggen mellom Strømsoddbygda og Krøderen, og sammenliknbar med de beste partiene bl.a. på Vikerfjell litt lenger nordøst (foruten noen få småområder er det trolig ikke kjent såpass store områder med såpass tetthet av kelo-læger andre steder i Vassfaret – Vikerfjell – Krøderen-distriktet). Ihht. faktaark for gammel furuskog oppnår lokaliteten høy vekt på størrelse og artsmangfold, og middels på tilstand – dette gir samlet verdi svært viktig (A) (svak).

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best om området tillates naturlig skogdynamikk (inkl. naturlig brannndynamikk). Det er ikke behov for skjøtsel, men skjøtelsbrann kan vurderes på sikt. Furugadd og –høgstubber må ikke hogges til ved.

Artsmangfold

Det meste av skogen er pga. eldre tiders harde gjennomhogster fattig på viktige nøkkelementer (gamle trær, død ved, kontinuitet i slike). I tillegg er området helt dominert av fattige naturtyper og naturgrunnlaget er relativt lite variert. Dette gjør at artsmangfoldet samlet sett er relativt fattig både mht. naturskogsarter og arter knyttet til rike/spesielle naturtyper. Arealet

gammelskog med spredte naturskogselementer er likevel så stort, og kjerneområder med bedre kvaliteter og et noe rikere artsmangfold såpass mange og store, at antall rødlistearter totalt kommer såpass høyt som 20 (10 vedsopp, 10 lav) (16 NT, 4 VU). Dette er imidlertid ikke spesielt høyt i denne regionen tatt i betraktning områdets store areal, og det er i all hovedsak relativt "standard" naturskogsarter, mens kravfulle og sjeldne arter er svært fåtallige. Signal- og rødlistearter finnes stort sett svært spredt, og på store arealer kun som fattige enkeltforekomster på spredte, gamle restelementer. Ulvelav er et godt eksempel. Arten finnes utbredt i store deler av området, men de fleste steder begrenset til en og annen eldgammel kelo-gadd i myrkanter. Den "lever på lånt tid" i det meste av området, ettersom gadden den finnes på i dag i liten grad vil erstattes av nye på svært lang tid når de går over ende, og situasjonen er et klassisk eksempel på ikke-realiseret utdøelsesgjeld (samme situasjon er for øvrig gjeldende for en stor del av ulvelav-forekomstene i Norge (og for mange andre arter knyttet til gammel død ved av furu). Kjerneområdene skiller seg i varierende grad klart positivt ut. Her er både noe større antall interessante arter, og tettheten høyere. Mange av de 7 granskogskjernene har moderat til middels tetthet av en del typiske vedsopp og lav, som rosenkjuke, granrustkjuke, rynkeskinn, gubbeskjegg, sprikeskjegg. Av mer kravfulle granskogsarter er påvist klengekjuke (kjerne 1, 2007) og mjuktjafs (på to grantrær utenfor kjerneområder, hhv. på vestsiden av Lauvskardtjernet og ved innløpet på sørvestsiden av Holmetjernet). De to furuskogskjernene (K5, K9) skiller seg markant ut fra resten av det store furuskogsarealet, her er det bra potensial for naturskogsarter. Dette er foreløpig mangelfullt dokumentert (lite vedsopp å finne pga. kartleggingstidspunkt, forsterket av en svært tørr vår og forsommer 2018), men i K9 er det påvist et ganske godt utvalg av både vedsopp og lav tilknyttet kelo-elementer og gamle trær – som brunhvitkjuke, furuplett, hornskinn, puslekantkjuke, furupiggmusling, ulvelav, blanknål, tyrinål. Her ble også funnet den meget sjeldne "furu-kjøttkjuke" (*Leptoporus erubescens*) (nylig utskilt "søsterart" til den mye vanligere grantilknyttede kjøttkjuke (*L. mollis*)), som hittil i Norge ellers bare er sikkert dokumentert fra Viksåsen i Sigdal. Selv om de stort sett står spredt, er det en hel del gamle brente høgstubber av furu i området. Stikkprøver på noen av disse resulterte i flere funn av lys og mørk brannstubbelav (*Carbonicola anthracophila* og *C. myrmecina*) (begge VU), disse finnes høyst trolig ganske mange steder i området. Artsmangfoldet på lauvtrær er nokså fattig, men svakt utviklede lungeneversamfunn finnes sparsomt på først og fremst osp i granskogsliene – med sparsomme forekomster av bl.a. filthinnelav, lungenever, stiftfylltav, grynfylltav (sistnevnte kun på éi gammel osp lengst i sørvest). Karplantefloraen er gjennomgående (svært) artsfattig på det aller meste av arealet, og begrenset til vanlige arter for fattig furu- og granskog. Småarealene med rikere granskog lengst sørøst (Blanketjern-Bjørvikbekken) og norøst (brattlia under Auretjernkollen) skiller seg markant ut, og har en stor andel av karplantediversiteten i området. Her er et brukbart utvalg av vanlig lågurt- og enkelte høgstaudearter, som fingerstarr, blåveis, trollbær, liljekonvall, teiebær, skogsvever, ormetelg, nattfiol, myskegras, hengeaks, kranskonvall, tyrihjel, firblad. På ei lita rikmyr ved Svarteputtan finnes bl.a. breiull, gulstarr, dvergjamne. På ei fastmatte-fattigmyr noen hundre meter sør for veienden sørvest for Milebråttatjernet finnes et ganske stort bestand med rome. Rome er en kystart som er sjelden i innlandet på Østlandet, og forekomsten ligger helt på innerflanken (også funnet ved Sandvann innenfor nåværende Vikerfjell naturreservat (Torbergesen 1980)). Forekomsten er således plantegeografisk interessant. Under inventeringene i september 2007 og juni 2018 ble det observert bl.a. kongeørn, spurvehauk, krikand, kvinand og trane. To smålom ble observert i Elgebustjern august 2017 (Artskart 2018), og det kan godt være at arten hekker i området. Hakkemerker av tretåspett ble bare så vidt observert. Området har relativt bra med skogsfugl.

Tabell: Artsfunn i Sâta-Lauvskardfjellet. Kolonnen Totalt antall av art summerer opp antall funn innenfor området. 0 betyr at artsfunnet ikke er tallfestet, men begreper som mye, en del, sparsomt, spredt o.l. er brukt. Det store tallet i kolonnen Funnet i kjerneområde henviser til hvilke kjerneområder arten er funnet. Det lille tallet angir hvor mange funn som er gjort i hvert kjerneområde. 0 betyr tekstlig kvantifisering. Små tall uten kjerneområdenummer angir funn utenfor kjerneområder.

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerne-område (nr)
Lav	<i>Alectoria sarmentosa</i>	gubbeskjegg	NT	7	₁ 6 ₁ 7 ₁ 8 ₄
	<i>Bryoria nadvornikiana</i>	sprikeskjegg	NT	5	₁ 7 ₁ 8 ₃
	<i>Calicium denigratum</i>	blanknål	NT	34	₃₀ 9 ₄
	<i>Carbonicola anthracophila</i>	lys brannstubbelav	VU	1	₁
	<i>Carbonicola myrmecina</i>	mørk brannstubbelav	VU	1	₉ 1
	<i>Chaenotheca subroscida</i>	sukkernål	NT	1	₈ 1
	<i>Collema furfuraceum</i>	fløyelsglye		8	₃ 1 ₅
Lav	<i>Evernia divaricata</i>	mjuktjafs	VU	2	₂
	<i>Hypogymnia bitteri</i>	granseterlav	NT	1	₈ 1
	<i>Hypogymnia vittata</i>	randkvistlav		1	₁ 1
	<i>Leptogium saturninum</i>	filthinnelav		18	₁ 15 ₆ 3
	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	NT	45	₄₀ 9 ₅
	<i>Lobaria pulmonaria</i>	lungenever		2	₂
	<i>Pannaria conoplea</i>	grynfylltav		1	₁
	<i>Parmeliella triptophylla</i>	stiftfylltav		11	₆ 6 ₅
	<i>Ramboldia elabens</i>			50	₄₀ 9 ₁₀
Moser	<i>Crossocalyx hellerianus</i>	pusledraugmose		1	₆ 1

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerne-område (nr)
Moser	<i>Mylia taylorii</i>	rødmuslingmose		1	1
Sopper	<i>Antrrodia albobrunnea</i>	flekkihvitkjuke	NT	1	9 ₁
	<i>Asterodon ferruginosus</i>	piggbroddsopp		1	1
	<i>Chaenothecopsis fennica</i>		NT	1	9 ₁
	<i>Chaetodermella luna</i>	furuplett	NT	3	1 9 ₂
	<i>Crustoderma comeum</i>	hornskinn	NT	3	1 9 ₂
	<i>Cystostereum murrayi</i>	duftskinn		7	7
	<i>Fomitopsis rosea</i>	rosenkjuka	NT	9	4 1 2 6 ₃
	<i>Inonotus rheades</i>	revekjuka		1	6 ₁
	<i>Irpicodon pendulus</i>	furupiggmusling	NT	1	9 ₁
	<i>Leptoporus mollis</i>	kjøttkjuka		1	1 ₁
	<i>Odonticum romellii</i>	taigapiggskinn	NT	1	1
	<i>Oligoporus rennyi</i>	smuldrekjuka		1	1 ₁
	<i>Oxyporus corticola</i>	ospebarkkjuka		1	1 ₁
	<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	granrustkjuka		21	9 1 6 6 ₆
	<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	svartsonekjuka	NT	3	1 6 ₁ 7 ₁
	<i>Phellinus pini</i>	furustokkjuka		2	1 9 ₁
	<i>Phellinus populicola</i>	stor ospeildkjuka		1	3 ₁
	<i>Phlebia centrifuga</i>	rynkeskinn	NT	6	2 1 6 ₃
	<i>Postia parva</i>	puslekantkjuka	NT	1	9 ₁
	<i>Pseudographis pinicola</i>	gammelgranskål		5	4 9 ₁
	<i>Skeletocutis brevispora</i>	klengekjuka	VU	1	1 ₁
	<i>Skeletocutis kuehneri</i>	snyltetynnkjuka		1	1

Avgrensning og arrondering

Nedover i liene mot øst, sør og vest grenser tilbudsområdet i stor grad mot sterkt skogbrukspåvirkete arealer (eldre og yngre kulturskog, ungskog, snauhogstflater). I nordøst er tilbudsgrensa lagt langs kraftlinja, lengst nord er også noe areal nord for kraftlinja opp til toppen av Lauvskardfjellet med. I nordvest er tilbudet trukket ned til nordenden av Langtjernet. Tilbudsområdet i 2007 omfattet gammelskogen på hele søndre del av åsplatået, omkring selve Såta og nord til Tranatjernet – Holmetjerna (ca 7000 daa). Dette utgjorde mindre enn 1/3 av hele det sammenhengende gammelskogsområdet, og manglet også nesten alt av produktive granskogslie. Nytt tilbudsareal 2018 har i stor grad rettet opp avgrensningmanglene fra 2007. Tilbudet omfatter nå praktisk talt hele selve platået, og også omtrent alt som finnes av aktuell gjenværende gammelskog i de mer produktive granskogsliene i øst, sør og sørvest. Området framstår nå derfor som velarrondert og godt avgrenset (mht. både terrengarrondering og oppfangning av biologisk verdifull gammelskog) – og det utgjør en vel fungerende økologisk enhet med storområdefunksjonalitet. Imidlertid er det fortsatt noen avgrensingsjusteringer som ville forbedret området naturverdier, mest i form av økt areal gammelskog (og dermed økt storområdefunksjonalitet), men dels også økt variasjonsbredde: Titjernhøgdi i vest var med i 2007-tilbudet, men ikke i 2018-tilbudet. Dette partiet skiller seg ut ved å ha noe eldre furuskog (med noe større tetthet av bl.a. kelo-elementer) enn mye av furuskogen ellers i området. Det ble under tvil ikke avgrenset som kjerneområde. Helt i sørøst (SV for lita myr ca 300 meter S for kjerne 5, mellom myra og nesten bort til enden av skogsbilvei mot vest) ligger et mindre parti gammelskog som også med fordel kunne inkluderes (gran og barblandingsskog, noe lågurtgranskog, relativt mye dødved av gran, enkelte grove "mastefuruer"). I nord er det større arealer med eldre til halvgammel skog som kunne være aktuelle. Dette omfatter (1) et mindre areal nord for kraftlinja ved Bekaråsen-Rundtjernåsen, (2) større arealer omkring Lauvskardfjellet nord til Rabben (øvre deler av liene på begge sider), og (3) lia vest for Langtjernet (og muligens også arealer videre nord-nordvestover herfra). Bekaråsen-Rundtjernåsen har mye samme type skog som på sørsiden, dvs. svak naturskog av høyereliggende furu-gran blandingsskog. Lauvskardfjellet-Rabben har halvgammel høyereliggende/fjellskogsnær gran-furu blandingsskog, svak naturskog med en del spredte elementer og funn av "standard" naturskogsarter (Artskart 2018, Sten Svantesson et al. (pers. medd., upublisert notat)). På vestsiden av Langtjernet er det østvendte luer med en del tung granskog i dalsøkk, hovedsakelig eldre-halvgammel skog (med potensial for interessante kvaliteter), men også enkelte ungskogfelt. Slik området nå er avgrenset er bare halvparten av landskapsrommet rundt Langtjernet (østsida) inkludert, og det ville vært en betydelig forbedring om også vestsiden kom med (helhetlige landskapsrom/nedbørsfelt uten nyere inngrep). Nordre deler av lia på vestsiden av Langtjernet er OVF-eiendom, som også fortsetter et godt stykke nordvestover (til Megardshaugen). Fra flyfoto ser mye av denne eiendommen ut til å være eldre skog, og det er også et par større MiS-figur-konsentrasjoner her, og det kan ikke utelukkes at eiendommen har naturkvaliteter som gjør den interessant som mulig utvidelse. Noen småpartier med ungskog og snauhogstflater enkelte steder helt i ytterkanten av tilbudsområdet er tatt ut av avgrensningen (til sammen 448 daa).

Andre inngrep

Størrelsen tatt i betraktning er området lite påvirket av nyere inngrep, både skogbruk og tekniske inngrep. Klart største og mest negative inngrep er den store kraftlinja som skjærer gjennom nordlige del av området, og som gjør mye av seg i landskapet og bryter "ødemarksfølelsen" som mye av området ellers gir. Skogsbilveier går et kort stykke inn i området i øst (nordøst for Såta) og nord (Lauvskardtjernet), men disse er lavstandard og gjør lite av seg. Bygninger er svært få, men et fåtalls spredte mindre hytter/koier finnes ved noen av de største vatna. Av eldre inngrep er observert rester av en gammel gjengrodd hestevei/traktorslepe et stykke innover dalsøkket nord for Holmetjernet, en liknende hestevei i brattlia under Aurretjernkollen, og enkelte gamle grøfter i noen få av søkkene (bl.a. et parti nordvest for Holmetjernet som i dag er "tørr mark" men som i gamle dager må ha vært gransumpskog). Lauvskardtjernet er demmet opp med en liten steindam i sørenden, trolig ikke svært gammel. I lia øst for nordre del av Langetjernet ble det sett to eldre (men ikke veldig gamle) merkepinner slått ned i bakken, formål ukjent. I hvert fall fram til rundt 2010 har det blitt hogd en del gammel furugadd til ved, trolig ifbm hyttene ved Holmetjernet-Tranetjernet. Bl.a. ble ulvelav i 2001 sett på flere nylig felte furugadd.

Vurdering og verdisetting

Såta-Lauvskardfjellet er et høyere liggende "åskalottområde" dominert av fattig furu- og granskog. Området er lite påvirket av nyere inngrep (men kraftlinje i nord betydelig negativ), dominert av gammelskog som ikke har vært berørt av hogst siden plukkhogstepoken, og mye av furuskogen har mellomboreal karakter (relativt produktiv og godt sluttet/bestokket, og med godt utviklingspotensial). Det er stort og velavgrenset, og utgjør en velfungerende økologisk enhet med god storområdefunksjonalitet (med ytterligere relativt store utvidelsesmuligheter nordover). Imidlertid har tidligere hogstpåvirkning vært omfattende og intensiv. Gammel-naturskogs-kvalitetene er derfor gjennomgående svake, med beskjeden tetthet og dårlig kontinuitet av biologisk gamle trær og død ved på det meste av arealet. Naturen er relativt homogen, og økologisk variasjonsbredde begrenset, med stor dominans av høyere liggende og fattig barskog. Rikere skogtyper er begrenset til små arealer helt i kantene, i form av middelsrik lågurtgranskog, og noen helt små fragmenter av "vanlig" høgstaudekog, samt så vidt rikmyrsfelt. Av rødlistede naturtyper finnes høgstaudebarskog (NT) (svært fragmentarisk). På mindre skala er naturverdiene klart konsentrert til tre mindre delområder: produktive granskogshellinger ØSØ for Såta i sørøst, tung granskog i brattlia under Aurretjernkollen i nordøst, og gammel furuskog i øvre del av lia øst for Langtjernet i nordvest. 9 kjerneområder (1719 daa, 7,5% av totalarealet) med isolert sett middels til stedvis relativt høye naturkvaliteter er identifisert og avgrenset. De fleste er mindre granskogspartier, som utgjør middels verdifull naturskog, stedvis med intermediær til relativt rik lågurtskog, og et middels rikt artsmangfold. Disse granskogspartiene bidrar vesentlig til områdets variasjonsbredde, og er samlet sett av stor betydning for storområdets samlede naturverdier. Arealet slik skog er imidlertid lite sett under ett. Gammel furu-naturskog er sjelden i området. Kjerne 5 og 9 skiller seg klart ut i så måte. Førstnevnte har relativt produktiv barblandingskog sterkt preget av skogbrann langt tilbake i tid og med temmelig mye læger. Kjerne 9 har et relativt stort areal med gammel fattig furu-naturskog, og med brukbar (men likevel ikke spesielt høy) tetthet av gamle trær, kelo-gadd og også noe kelo-læger i alle nedbrytningsstadier. Svært få (kanskje ingen) områder med tilsvarende tetthet og kontinuitet av kelo-furulæger er kjent i Vikerfjell-Vassfaret-distriktet. Artsmangfoldet er fattig på storparten av arealet, både av naturskogsarter og arter knyttet til spesielle og/eller sjeldne naturtyper. Naturskogsarter er stort sett begrenset til svært spredt og sparsom forekomst av et lite utvalg relativt vanlige arter. Arealet gammelskog med spredte naturskogselementer er likevel så stort, og kjerneområder med bedre kvaliteter og et noe rikere artsmangfold såpass mange og store, at antall rødlistearter totalt kommer såpass høyt som 20 (10 vedsopp, 10 lav) (16 NT, 4 VU). Dette er imidlertid ikke spesielt høyt i denne regionen tatt i betraktning områdets store areal, og det er i all hovedsak relativt "standard" naturskogsarter, mens kravfulle og sjeldne arter er svært fåtallige. Med stort areal, liten grad av nyere påvirkning, og ikke minst at furuskogen er nokså sluttet og kompakt (mellomboreal, ikke glissen fjellskog), har området godt framtidig utviklingspotensial, selv om restaureringshorisonten for gammel furu-naturskog er lang. Stort areal, god arrondering, (nesten) ingen bygninger og andre tekniske installasjoner, og avsides beliggenhet, gjør også området velegnet som storområde, siden det er mulig å la naturlig brann dynamikk virke mest mulig uhindret med liten risiko for skade. Brann er den mest sentrale styringsfaktoren i slike skogtyper, og det er av stor betydning at brann dynamikken tillates å virke mest mulig uhindret. Området vil i moderat til middels grad kunne bidra til å dekke inn mangler i skogvernet. Av viktige mangler er det (1) storområde og i noe lavere grad (2) gammel furu-naturskog, som kan dekkes inn, men området har i lavere grad også gammel gran-naturskog, og helt beskjedent lågurtgranskog og lavlandsgranskog. Området er relativt representativt for de store, åpne, furuskogsdominerte åsdragene på denne delen av Østlandet. Det vil være et bidrag til å dekke inn representativ mangler ved skogvernet regionalt, ikke minst fordi det har storskala landskapsøkologisk betydning ved å fylle et geografisk "hull": den store åsryggen mellom Brekkebygda og Strømsoddbygda er en av de to eneste store skogåsene i "rekka" mellom Skjellingshovde i nordøst og Trillemarka-Rollagsfjell i sørvest som mangler et stort skogvernområde. Såta-Lauvskardfjellet vurderes som regionalt verneverdig (**).

Tabell: Kriterier og verdisetting for kjerneområder og totalt for Såta-Lauvskardfjellet. Ingen stjerner (0) betyr at verdien for kriteriet er fraværende/ubetydelig. Strek (-) betyr ikke relevant. Se ellers kriterier for for verdisetting i metodekapittelet.

Kjerneområde	Urørt-het	Død ved mengde	Død ved kontin.	Gamle bar-trær	Gamle løv-trær	Gamle edel-løvtrær	Tre-slagsfordeling	Topo-grafisk-variasjon	Vegeta-sjons-variasjon	Rik-het	Arter	Stør-relse	Arron-dering	Samlet verdi
1 Bjørvikbekken	***	***	*	**	**	—	**	*	**	**	**	-	—	**
2 Svarteputtan NV	***	***	**	**	0	—	*	*	**	**	**	-	—	**
3 Blanketjern-dalen	***	**	*	*	**	—	**	*	*	*	*	-	—	**

Kjerneområde	Urørt- het	Død ved mengde	Død ved kontin.	Gamle bar- trær	Gamle løv- trær	Gamle edel- løvtrær	Tre- slags- fordeling	Topo- grafisk- variasjon	Vegeta- sjons- variasjon	Rik- het	Arter	Stør- relse	Arron- dering	Samlet verdi
4 Folemyrkol- len	***	***	*	*	***	—	**	*	*	**	*	-	—	**
5 Vollmyrlia	**	***	**	*	0	—	*	*	*	*	**	-	—	**
6 Auretjernkol- len Ø	**	***	*	*	**	—	***	*	**	***	**	-	—	**
7 Auretjernkol- len NØ	***	***	*	*	0	—	*	*	**	**	*	-	—	**
8 Elgebust- jern N	***	*	*	**	0	—	*	*	*	0	*	-	—	**
9 Langtjernlia	***	**	**	**	0	—	*	*	*	0	**	-	—	***
Samlet vurdering	***	*	*	*	*	—	*	**	**	*	*	***	***	**

Mangeloppfyllelse

Området vil i moderat til middels grad kunne bidra til å dekke inn mangler i skogvernet. Av viktige mangler er det (1) storområde og i noe lavere grad (2) gammel furu-naturskog, som kan dekkes inn, men området har i lavere grad også gammel gran-naturskog, og helt beskjedent lågurtgranskog og lavlandsgranskog. Området er relativt representativt for de store, åpne, furuskogsdominerte åsdragene på denne delen av Østlandet. Det vil være et bidrag til å dekke inn representative mangler ved skogvernet regionalt, ikke minst fordi det har storskala landskapsøkologisk betydning ved å fylle et geografisk "hull": den store åsryggen mellom Brekkebygda og Strømsoddbygda er en av de to eneste store skogåsene i "rekka" mellom Skjellingshovde i nordøst og Trillemarka-Rollagsfjell i sørvest som mangler et stort skogvernområde.

Vurdering av mangeloppfyllelse for ulike vernemålsetninger for lokalitet Såta-Lauvskardfjellet.

Mangelnaturtyper: Middels mangeloppfyllelse

Generelle mangler (lavlandsskog, høybonitets skog og biologisk gammel skog): Middels mangeloppfyllelse

Restaurering- og utviklingspotensial: Lav mangeloppfyllelse

Storområdekvaliteter: Høy mangeloppfyllelse

Samlet mangeloppfyllelse: Middels mangeloppfyllelse

Referanser

Artskart 2018. Artsdatabanken & GBIF Norge, internett. <https://artskart.artsdatabanken.no>

Bredesen, B (red)., Midteng, R., Hofton, T.H., Gaarder, G., Lorås, J., Iversen, M., Prestø, T. & Abel, K. 2003. Våre siste villmarker i skog. Skogutvalget, Norges Naturvernforbund.

Direktoratet for Naturforvaltning 1991. Barskog i Øst-Norge. Utkast til verneplan. DN-rapport 1991-5, 272 s.

Hofton, T.H. 2006. Lauvskardfjellet – Såta. Notat, upublisert.

Hofton, T.H. 2008. Naturverdier for lokalitet Såta, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2007. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig Utredning. <https://biofokus.no/narin/?nid=4624>

Naturbase 2018. Miljødirektoratet, internett. <http://kart.naturbase.no/> NIBIO 2018.

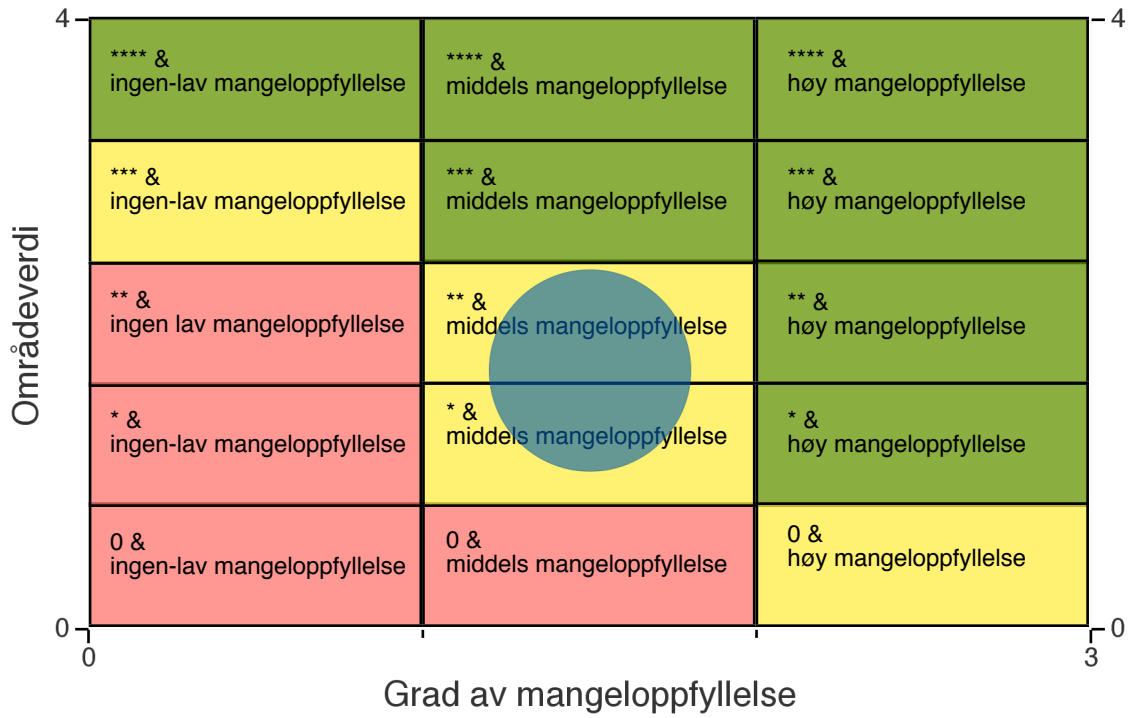
Kilden. <https://kilden.nibio.no/Nordgulen, Ø. 1999>.

Geologisk kart over Norge, berggrunnskart Hamar 1:250 000. Norges Geologiske Undersøkelse. Norges Geologiske Undersøkelse 2018. Berggrunnskart på nett, Norges Geologiske Undersøkelse. http://geo.ngu.no/kart/berggrunn_mobil/

Svalastog, D. & Korsmo H. 1995. Inventering av verneverdig barskog i Buskerud. – NINA oppdragsmelding 360.

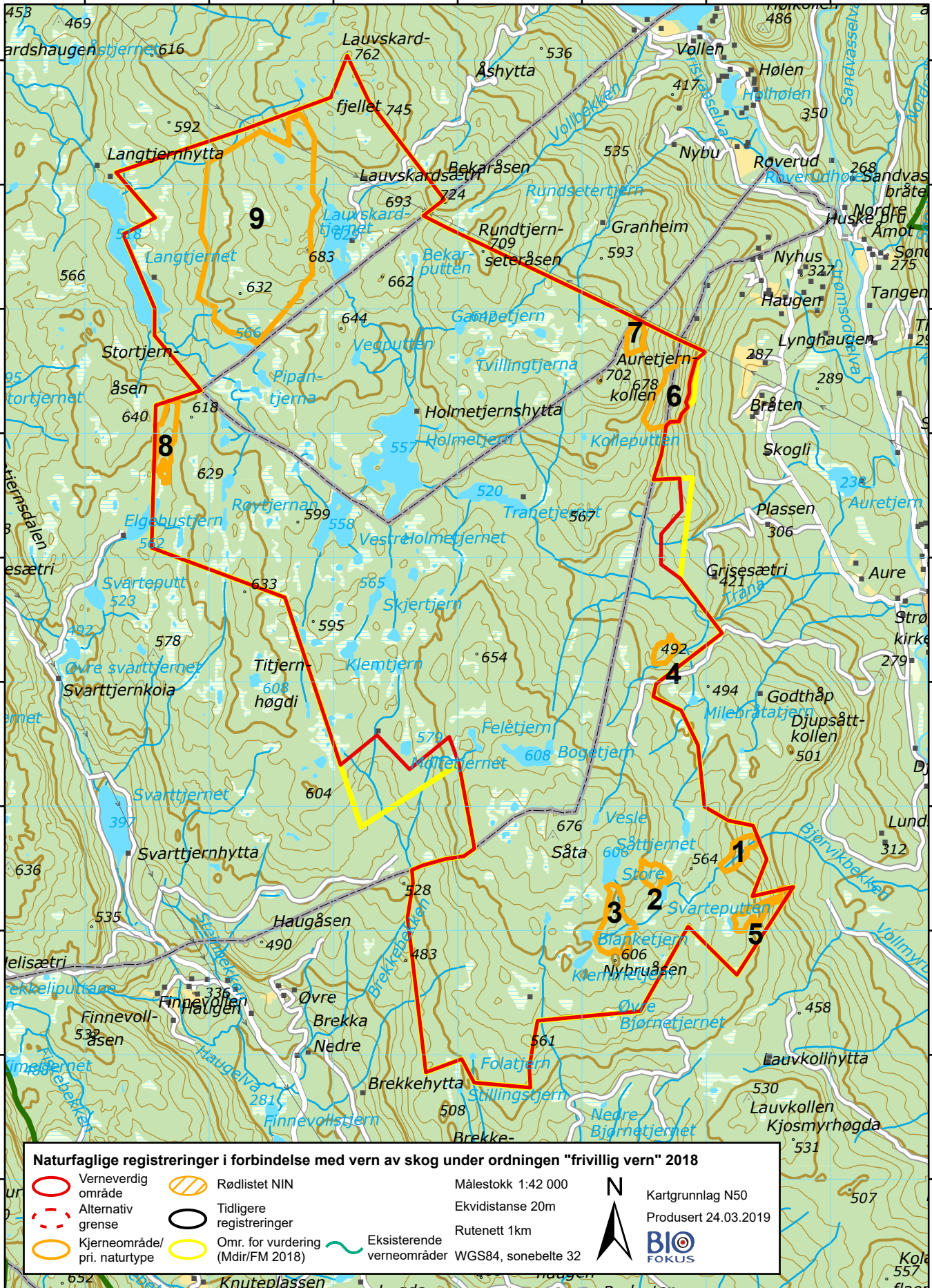
Torbergson, E. M. 1980. Myrundersøkelser i Buskerud i forbindelse med den norske myrreservatplanen. K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser. 1980-3.

Figur: Blå sirkel angir området Sâta-Lauvskardfjellet sin områdeverdi (loddrett akse) og grad av mangeloppgyllelse (vannrett akse). Fargene i figuren angir en faglig totalvurdering av områdes egnethet for vern. Figuren viser kartlagte naturverdier og mangler ved skogvernet i henhold til Framstad et al. 2017 i sammenheng. Typiske utslag kan være at områder som i dag har lav naturverdi, men som raskt kan utvikle egenskaper som dekker inn viktige mangler i skogvernet, bør vurderes som kandidat for vern hvis mulig. Tilsvarende kan områder som har middels og høy naturverdi, men få egenskaper som dekker inn viktige mangler i skogvernet, settes på vent fordi det da allerede er vernet mange slike områder i en regionen. Ligger den blå sirkelen helt eller delvis over grønne felter er det meget gode faglige grunner for å undersøke mulighetene for vern av området. Ligger den blå sirkelen over gule felter bør områdes egnethet vurderes nærmere. Ligger den blå sirkelen over røde felter bør vern ut fra naturfaglige grunner ikke vurderes."

Såta-Lauvskardfjellet (Flå/Ringerike, Buskerud).

Areal 22.517 daa, verdi **

Naturfaglige registreringer i forbindelse med vern av skog under ordningen "frivillig vern" 2018

	Verneverdig område		Rødlistet NIN	Målestokk 1:42 000	 Kartgrunnlag N50 Produsert 24.03.2019
	Alternativ grense		Tidligere registreringer	Ekvidistanse 20m	
	Kjerneområde/ pri. naturtype		Omr. for vurdering (Mdir/FM 2018)	Rutenett 1km	
			Eksisterende verneområder	WGS84, sonebelte 32	

540000E 541000E 542000E 543000E 544000E 545000E 546000E

6894000N
6893000N
6892000N
6891000N
6890000N
6889000N
6888000N
6887000N
6886000N
6885000N

Bilder fra området Såta-Lauvskardfjellet

Åpent, slakt terreng med halvgammel furuskog avbrutt av småmyrer er vanlig i området. Foto: Tom Hellik Hofton

Furuskogen har for det meste et mellomborealt og godt sluttet skogbilde, noen steder finnes også godt produktiv bærlyngfuruskog, som her i en helling lengst sør i kjerne 9, med grovstammete trær. Foto: Tom Hellik Hofton

Granskogs-kjerneområdene skiller seg ut ved å ha ganske gammel naturskog av gran, mange steder med mye læger, som her ved Svarteputten (kjerne 2). Foto: Tom Hellik Hofton

Mot Langtjernet, med Langtjernlia i forgrunnen. Foto: Tom Hellik Hofton